

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om leksakers säkerhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 september 2011 en proposition med förslag till lag om leksakers säkerhet (RP 14/2011 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

- laboratoriechef Janne Nieminen, Tulllaboratoriet
- forskare Anna Pukander, Säkerhets- och kemikalieverket
- juridisk ombudsman Tiina Toivonen, Företagarna i Finland.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handelsråd Ilkka Cantell, arbets- och näringsministeriet

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Finlands näringsliv
- Suomen Leluyhdistys ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ny lag om leksakers säkerhet. Den innehåller bestämmelser om leksakers säkerhet som följer Europaparlamentets och rådets direktiv om leksakers säkerhet. Den nya lagen ersätter den gällande lagen om leksakers säkerhet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart den har godkänts och blivit stadfäst. Lagens krav på vissa kemiska egenskaper hos leksakerna föreslås dock träda i kraft först i juli 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet föreslår att lagförslaget godkänns enligt propositionen.

I lagen finns detaljerade bestämmelser om säkerheten hos leksaker som barn under 14 år använder för att leka med. Lagen betonar tillverkarens ansvar. Innan en leksak släpps ut på marknaden måste tillverkaren analysera dess egen-

skaper och eventuella faror och visa att den uppfyller de lagfästa säkerhetskraven. Det vilar på tillverkarens ansvar att bedöma om en leksak överensstämmer med kraven. Tillverkaren är också skyldig att säkerställa att leksaken kan spåras och att lämna sina kontaktuppgifter. Även importören och distributören är skyldiga att försäkra sig om att leksaken överensstämmer med

kraven. Båda har skyldighet att informera tillverkaren om brister och risker.

Enligt 17 § 2 mom. ska distributören se till att tillverkaren har utarbetat nödvändig dokumentation. I direktivet finns motsvarande regel i artikel 7.2 som säger att distributörerna ska kontrollera att leksaken är försedd med erforderlig märkning och att den åtföljs av erforderliga dokument.

Vid sakkunnigutfrågningen påpekades det att den föreslagna lagen är strängare mot distributören än direktivet när det gäller skyldigheten att hålla koll på tillverkarens dokument. Utskottet konstaterar att 5 § föreskriver om tillverkarens skyldighet att utarbeta teknisk dokumentation, påvisa överensstämmelse med kraven samt bevara handlingarna. Det finns bestämmelser om tillverkarens skyldigheter också i många andra paragrafer. Enligt den som berett propositionen beror skillnaden mellan lagen och direktivet på skrivningen.

Inte minst för små distributörer ställer det sig omöjligt att få reda på om tillverkaren har tagit fram de obligatoriska dokumenten. Utskottet understryker att det är importörens sak att vid importen försäkra sig om att tillverkaren bedömt överensstämmelsen med kraven korrekt och utarbetat teknisk dokumentation och att leksaken åtföljs av de dokument som krävs. Varken importören eller distributören är skyldig att bedöma överensstämmelse med kraven. Den skyldigheten har tillverkaren. Importören har bättre resurser och sakkunskap än distributören att övervaka och kräva att tillverkaren fullföljer sin skyldighet. Om 17 § 2 mom. godkänd enligt propositionen leder till problem, måste lagen ändras.

Det är Säkerhets- och kemikalieverkets, Tullverkets, regionförvaltningsverkets och den kommunala tillsynsmyndighetens uppgift att övervaka att den aktuella lagen följs. På tillsynen tillämpas lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet. I den lagen föreskrivs bl.a. om tillsynsmyndigheternas skyldigheter och befogenheter, om tillsynsmetoder och om straff.

Tulllaboratoriet uppger att ungefär 20 procent av de leksaker som testats på laboratoriet strider mot bestämmelserna. Med erfarenhet på hand ser tulllaboratoriet det ytterst angeläget att utifrån riskbedömning försätta med tillsyn och testning av produkter för att säkerställa att leksakerna är säkra. En leksak som tillhandhålls på marknaden ska vara försedd med CE-märkning. Om den är försedd med denna märkning anses den överensstämma med kraven. Enligt tulllaboratoriet har praktiskt taget alla leksaker som konstaterats bryta mot kraven varit försedda med CE-märke. Att bara kontrollera att varan har ett CE-märke ger inga garantier för att den uppfyller bestämmelserna. Den stora mängden leksaker som strider mot bestämmelserna och bland annat felaktiga CE-märken visar att tillsyn behövs.

Utskottet menar att tullen och Tulllaboratoriet behöver adekvata resurser för övervakning och testning av att leksaker som importeras från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet överensstämmer med kraven.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 22 september 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Teuvo Hakkarainen /saf
James Hirvisaari /saf
Johanna Karimäki /gröna (delvis)
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Jari Myllykoski /vänst

Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent
Juha Sipilä /cent
Kaj Turunen /saf
ers. Anne Kalmari /cent
Matti Saarinen /sd
Jouko Skinnari /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.